

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס. 15 / ג'

מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום ד', ו' באדר
תשי"ח - 26.2.58, בשעה 08.30.

נכחים - חברי הוועדה:

ע. גוברין - היו"ר
ב. אידלסון
י. אלמוגי
מ. ארם
ה. בדגר
י. כהן
ח. מגורי-כהן
ס. קלמר
י. קרגמן
א. שוסטק

מוזמנים:

ד"ר לבנה - היועץ המשפטי של משרד העבודה
מר שלגי - מטעם משרד המשפטים.

בסדר-היום: (א) חוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958;

(ב) חוק הגנת השכר.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ע. גוברין:

הצעת חבר הכנסת ריפתין אומרת, שהוראות חוק זה לא ימעטו מהוראות חוק החשמל ותקנות לפיו. חוק החשמל נתקבל לפני כשנתיים, לפיו ולפי תקנותיו, תקופת האכשרה לחשמלאים ואלקטרונאים היא שנתיים. משרד הפיתוח מבקש לא לפגוע בזכויותיהם של חשמלאים לפי החוק האמור.

אנו נעסוק בסעיף 9(4).

ד"ר לבנה:

סעיף 9(4) עם התיקונים הוא כדלקמן:

"מי שעבר 12 שנה לפחות באחד מענפי ההנדסה או האדריכלות, והוכיח להנחת דעתו של חבר בוחרים, אם על ידי העבודה שביצע ואם בדרך אחרת, הכל כפי שנקבע בתקנות, שיש לו הכשרה מתאימה, ובלבד שהגיש בקשה לרישום תוך ששה חדשים לאחר פרסום הודעה שנפתח בפנקס המהנדסים והאדריכלים מדור לענף ההנדסה או האדריכלות בו עבד כאמור; חבר הבוחרים יתמנה על ידי השר לאחר התייעצות במועצה."

רצוני להסביר, כי הוועדה תיקנה סעיף 1 - ההגדרה של "מהנדס" ו"אדריכל", וקבעה ש"מהנדס" הוא אדם היושב באחד מענפי ההנדסה, שנקבע לענין חוק זה ע"י השר לאחר התייעצות במועצה; ו"אדריכל", זה אדם שיושב באחד מענפי האדריכלות שנקבע לענין חוק זה ע"י השר לאחר התייעצות במועצה. וכאן בסעיף 8 אני מוסיף משפט: "הודעה על פתיחת מדור תפורסם ברשומות".

מ. קלמר:

אלא אם הוא הגיש בקשה תוך 6 חדשים מתחילת החוק (ד"ר לבנה: זה מחוק).

בניח, כיום, יושב אדם באחד הענפים, אזי הוא יצטרך לחכות שנתיים או 4 שנים על מנת למלא את 12 השנים, ורק אז הוא יתקבל, או לא יתקבל, כחבר.

היו"ר ע. גוברין:

אנו כבר דנו על כך 4 שעות.

מ. קלמר:

אני אכניס הסתייגות לענין זה.

ד"ר לבנה:

החוק ידצא מתוך הנחה שלא יכול להיות מהנדס, אלא כדי לא לקפח אנשים שבמשך תקופה ארוכה עסקו במקצועות האלה, הרי להם אנו נותנים אפשרות להיכנס למסגרת החוק באם הם עבדו 12 שנה. זה היה החוק מהתחלה; כן קבענו חצי שנה לרישום קבלת החוק. אבל אנו מפצלים ענף ענף; והיה, אם לאותו ענף מלאו חצי שנה מאז רישום החוק - הרי זה לטובתו וזה גם מזלו. אנו לא מקפחים אנשים אלא מכניסים אנשים שעבדו זמן רב למסגרת זו.

היו"ר ע. גוברין:

תקרא את הפרוטוקול ותחשוב על כך לפני שתכניס הסתייגות.

ד"ר לבנה:

סעיף 11(א): "מי שהיה רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במשך תקופה שהשר, לאחר התייעצות במועצה, קבע בתקנות לענף פלוני של הנדסה או אדריכלות, ועבד באותו ענף במשך תקופה כאמור לאחר שנרשם, יתן השר ... רשיון מהנדס או אדריכל בציון ענף ההנדסה או האדריכלות שבו הוא נרשם; ואולם מי שהשיג תעודה כאמור בסעיף 9(1)(2) או (3) הניתנת רק לאחר תקופת עבודה מסוימת בענף הנדסה או אדריכלות, ושאי השר, לאחר התייעצות המועצה, לקחת אותה תקופה, כולה או מקצתה בחשבון, אף שבעל התעודה נרשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים רק לאחר שהשיג את התעודה האמורה.

(ב) תקופת הרישום והעבודה הנדרשת לפי סעיף קטן (א) לא תפחת משנה אחת ולא תעלה על שלוש שנים."

היו"ר ע. גוברין:
היו סטודנטים בוועדה ודרשו מה שדרשו, וגם מטעם הסכניון הופיעו ואמרו שתיקבע תקופה של 3 שנים והם יפקחו איפה שהאנשים עבדו. לבסוף הגיעה כל הוועדה לידי מסקנה דאמרו שהואיל והטלנו על המועצה ועל הממשלה למנות בעלי מקצוע ושהם יקבעו תקופה של משנה אחת עד שלוש שנים. בקשנו את היועצים המשפטיים לנסח זאת, ועתה אנו עוברים על הניסוח אם הוא עולה לפי מה שבקשנו.

א. שוסטק: אולי נתאחד ונאמר, בין שנה אחת לשנתיים.

ד"ר לבנה: שקלנו אם לא להכניס בין שנה אחת לחמש שנים.

היו"ר ע. גוברין: אני מצביע זאת.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר הכנסת שוסטק - משנה אחת לשנתיים - לא נתקבלה

סעיף 11 (א) ו-(ב) כמוצע - נתקבל

ה ס ת י י ג ו ת לחברי הכנסת שוסטק וקלמר.

היו"ר ע. גוברין: אנו עוברים לסעיף 13.

13" מהנדס רשוי או אדריכל רשוי הרוצה לבצע בשנה פלוניית פעולות האמורות בסעיף 12, ישלם תוך חודש ינואר של אותה שנה אגרה שנתית שנקבעה בתקנות; לא שילם תוך חודש ינואר - לא יהיה רשאי לבצע אותן פעולות אותה שנה, כל עוד לא שילם בפל האגרה, אלא אם קבל את הרשיון לאחר תום חודש ינואר של אותה שנה. סעיף זה אינו חל על מהנדס רשוי או אדריכל רשוי שהוא עובד המדינה או בשירות צבא הגנה לישראל.

היו"ר ע. גוברין: אגודת האינג'נרים והאדריכלים שלחו אלינו מכתב מיום 2.2.58. (קורא את המכתב).

ד"ר לבנה: אני בעצמי העליתי את הבעיה הזו במשרד העבודה כשרק נכנסתי לתפקידי. הם טועים בנקודה אחת משום שיש להם שני יתרונות: רק הם יכולים להיכנס לתקופת ההכשרה ולאחר מכן לקבל את התואר של רשוי. נוסף לכך, הרי חוק הגנה על התואר, קובע להם מהנדס רשום ואדריכל רשום. דברנו בנושא זה עם מומחים ובאנו לידי מסקנה שלא זו הכוונה. בזמן הדיון בוועדה החלטנו לא לסטות מהקו בו נקטנו מההתחלה, - ייחוד עבודות רק לאנשים בעלי רשיון, (ב) התואר שמור ומזוגן להם. הם יכולים לעשות כל עבודה שאינה שמורה לאדם בעל רשיון.

היו"ר ע. גוברין: אגודת האינג'נרים והאדריכלים מציעים להגביל עוד יותר,

א. שוטסק:

אנחנו צריכים לדבר לתוכן הסעיף. כוונת כולנו והכוונה של המחוקק בוודאי אחת - שתהיינה עבודות בארץ אשר תבוצענה ע"י מהנדס רשוי, וכל יתר העבודות יכולות להיות מבוצעות ע"י אחרים. אבל צריך לפרט אילו עבודות יכולים הם לבצע. אולם לפי חוק זה יוצא כי שוללים מכל המהנדסים בארץ להגיש תכניות לבניית בתים פרטיים, למשל, וזה משום שאין לו רשיון. מה פירוש הדבר? - אנחנו אומרים כי לפי החוק, רשום הוא אדם שיש לו תעודת מהנדס מהארץ או מחו"ל. לפי סעיף 11(1)(2)(3) מדובר על מהנדסים מוסמכים, אלא שהם לא עברו את הזמן הפורמלי של שנה-שנתיים-שלוש. לכן אני מציע, להוציא את הדבר הזה. לדעתי, אם רוצים להגביל, אזי יש להוציא את הסעיף כולו.

אם רוצה המחוקק להבטיח שהעבודות תבוצענה ע"י מהנדס רשוי, רשאי השר בהתייעצות עם המועצה לייחד עבודות מיוחדות למהנדס רשוי, ואז גם המועצה וגם השר אחראים. דבר זה יהיה מוגבל. אולם, כאשר כתוב: "לא יבצע אדם עבודה שהשר ייחד אותה בתקנות, לאחר התייעצות במועצה, למהנדס רשוי או לאדריכל רשוי, אלא אם ניתן לו רשיון לפי סעיף 11", יוצא איפוא שהאדם רשאי לבנות רק מחסנים ולא בתים.

היו"ר ע. גוברין:

אני רוצה להסביר את הסעיף. פה כתוב: למועצה זכות אכסלוסיבית - וזה בניגוד לדעת כמה חברים; כלומר שהמועצה הזו היא המייעצת. רצוני לומר כי למועצה הזו אין זכות הכרעה, אבל הפיקוח הפרלמנטרי נשאר עם המועצה. אבל יחד עם זאת, אני מקבל את דעתו של חבר הכנסת שוטסק, ודוקא פה רצו להוכיח שהם אינם דואגים רק למהנדס רשוי משום שהמהנדסים הרשומים מיוצגים באגודה. לפי גירסתם, הם באים להקל על חבריהם.

ואני רוצה לחשוב כאן בקול רם. אנחנו מבדילים בין מהנדס רשוי לבין מהנדס רשום, ופה שמענו נציגי כמה עיריות שנותנות רשיונות או לא נותנות רשיונות. הרי העיריה אף פעם לא תוכל להגיד, לאן. אז מה החשש? בניח שאנחנו מקבלים את הטענה של אגודת האינג'נרים, יוצא שאנחנו נצטרך לתקוף, בעקיפין, את המועצה שהיא תפרט את כל העבודות שרשאים לבצע המהנדסים הרשומים והמהנדסים הרשומים. ואז אני בא לידי מסקנה שהמועצה לא תביא אותנו לידי כך שאנחנו נצטרך לחזור לדון על העניין.

והיה, אם יכריזו שאיכס עבודות תבוצענה ע"י רישומים, אז עלול להיות מצב שיהיו עבודות שהטכנאים יוכלו לבצע אותן.

א. שוטסק:

אני מציע: השר רשאי, בהתייעצות עם המועצה, לייחד בתקנות פעולות למהנדס רשוי או לאדריכל רשוי. וכאמור, לא יבוצעו אלא ע"י מהנדס או אדריכל רשוי.

המועצה אינה מחליטה איזה עבודות מהנדס יבצע, אלא היא מחליטה מה הן העבודות שלא יבוצעו על ידו.

מר שלגי:

אי אפשר לכתוב ולומר שהשר ייחד פעולות. אני מסכים להפוך את הסדר; תוכן העניין מוכרח להיות כתוב בתוך הסעיף.

היו"ר ע. גוברין:

חבר הכנסת שוטסק מכניד על המועצה, לפרט מה אסור לבצע

מ. קלמר: אני מתנגד להצעתו של חבר הכנסת שוסטק; למעשה הוא הופך את הסדר. רצוננו להגן על מהנדס רשום. לדעתי, אגודת המהנדסים צודקת. אנחנו נטיל על המועצה שהיא תגדיר מה הן העבודות שמהנדס רשוי מותר לבצע. אם אנחנו נטיל על המועצה לפרט את העבודות, אזי היא תבין ותתחשב עם רצוננו. רצוננו הוא לייחד את העבודות.

אני מציע להשאיר את הסעיף הזה ועל ידו נכניס סעיף נוסף, שהמועצה חייבת לייחד עבודות למהנדס רשום, למהנדס רשוי.

מ. ארם: זה פוגע קשות ביותר במהנדס רשום. כי אם אתה מסדר כך, פירוש הדבר שאתה מוציא לכם את הזכות לבצע עבודות.

בהצעת חבר הכנסת שוסטק יש ליקוי אחד: כמקום אחד אתה מצמצם איפה שהשר מרחיב. הוא אומר: לא יבצע אדם פעולה שהשר ייחד אותה אלא אם ניתן לו רשיון.

א. שוסטק: אינני מתנגד לזה.

היו"ר ע. גוברין: אני מצביע את הצעת חבר הכנסת שוסטק, האומרת: השר רשאי, בהתייעצות עם המועצה לייחד בתקנות פעולות למהנדס רשוי או לאדריכל רשוי.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר הכנסת שוסטק - נ ת ק ב ל ה

ה ס ת י י ג ו ת לחבר הכנסת קלמר.

היו"ר ע. גוברין: אנחנו עוברים לחוק הגנת השכר. דעות הדיבור לחבר הכנסת אלמוגי - יו"ר ועדת המשנה לעניין זה.

י. אלמוגי: יש לנו בקשה מיוחדת אשר היא קשורה בסדר פרוצדורלי פורמלי, חוק הגנת השכר עבר גלגולים רבים, ואנחנו היינו מועניינים שהוא יתקבל לפני פגרת הפסח. עשינו סדורים מיוחדים עם מזכירות הכנסת כדי שהוא יודפס על מנת שהוא יועבר לקריאה שניה ושלישית בשבוע הבא.

החוק הזה, כפי שאמרתי, עבר גלגולים, ויש בו הרכה הסתייגויות. אחד המסתייגים הוא חבר הכנסת הראל, ואנחנו מבחינה פורמלית, צריכים להצביע עליהן.

מ. קלמר: אני השתתפתי בחוק זה לפני שנה, אחרי זה הייתי בחו"ל ומאז לא השתתפתי. יכול להיות שיש לי הסתייגויות. אני מבקש לתת לי האפשרות לעיין ולראות אם תהיינה לי הסתייגויות נוספות. כך הוא הנוהג בכל ועדה. אני מבקש שתינתן לי זכות זו.

א. שוטסק:
יש לי הרושם שעקב החפזון הזה תגרסנה
אי-נעימויות. אני מייעץ ליו"ר ועדת
המשנה, חבר הכנסת אלמוגי, לכנס את ישיבת ועדת המשנה ל-15-20 דקות
בשבוע הבא.

ב. אילסון:
מבחינה פורמלית וגם אטית, אין עושים
כך, כפי שמייעץ יו"ר ועדת המשנה.
אני מבינה את הנימוק של היושב-ראש, להביא זאת לפני הפגרה, אבל
חושבני שאנו נוכל למצוא זמן של חצי שעה בשבוע הבא כדי להצביע
על ההסתייגויות.

ח. מגורי-כהן:
אני מציע שנקבל את החומר מודפס עם
ההסתייגויות לפני שנניח אותם על
הושלחן הכנסת.

ט. ארם:
הייתי חבר ועדת המשנה הזו עוד בזמן
שרנו על הלנת השכר. אם כן, כיצד
"קפצתי מהעגלה הזו" מבלי שמישהו ישאל אותי על כך? אף פעם לא
קבלתי הזמנה לישיבות ועדת משנה זו. עכשיו אני רואה שהחוק הזה
גמור.

אני מבקש העתק מהחוק.

היו"ר י. אלמוגי:
שאלתך צריכה להיות מופנית ליו"ר ועדת
העבודה. ואנשים שנמצאים בחו"ל לא
מקבלים הזמנות, תשובתי זו עונה גם לשאלתו של חבר הכנסת קלמר.
אני מוכן לקרוא לוועדת המשנה ביום
ב' הבא.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.00.